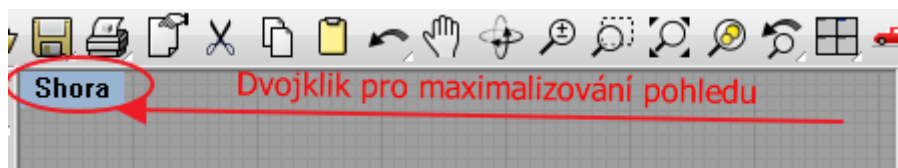

Vrstvy. Konstrukce kuželoseček pomocí ohniskových vlastností.

Konstrukce hyperoskulačních kružnic. Rytzova konstrukce.

Celé cvičení je vhodné mít maximalizovaný pohled Shora.

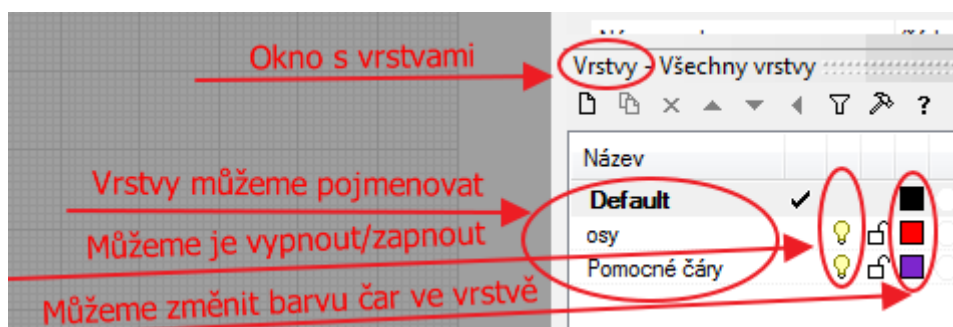

Příklad 1:

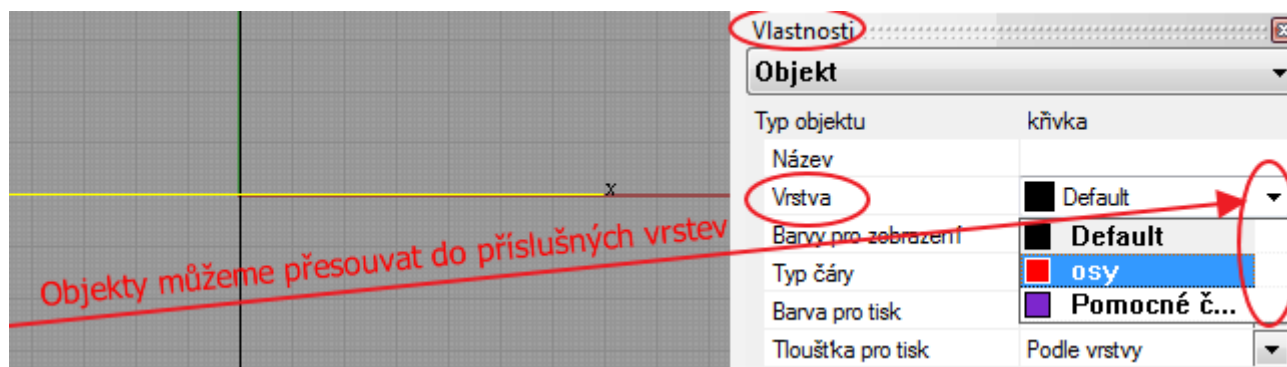
- Zakreslete pomocí souřadnic dvě úsečky, které budou reprezentovat souřadný systém xy . Osa x je dána body $[-70,0]$ a $[70,0]$, osa y je dána body $[0,-70]$ a $[0,70]$. K těmto osám umístěte popis x , y a dejte je do samostatné vrstvy.
- Zadejte přímkou $t_1=GH$, kde $G=[-40,0]$, $H[0,-70]$ a $t_2=KL$, kde $K=[30,0]$, $L=[0,-50]$.
- Sestrojte elipsu, která se přímkou t_1 a t_2 dotýká, má střed v bodě $S=[0,0]$ a délku hlavní poloosy $a=40$. Nakreslete i celou konstrukci pro hyperoskulační kružnice.

Doporučení:

Pracujte ve vrstvách (zapnete je ikonou) , konstrukce pak bude přehlednější.

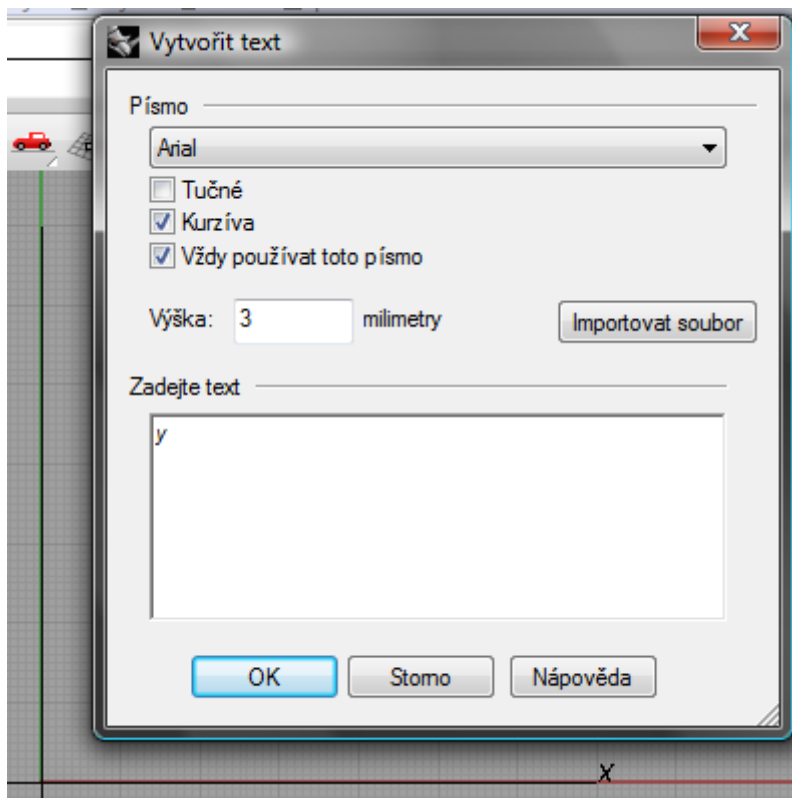
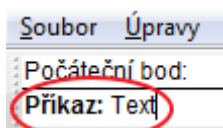

Objekty přesouváme do vrstev v okně Vlastnosti (zapneme je **Úpravy/Vlastnosti objektu F3**).

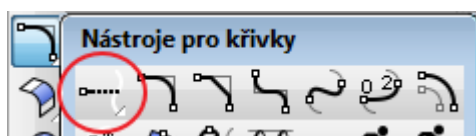
Návod:

ad a) Úsečky zadáme pomocí lomené čáry . Chceme-li vložit do obrázku text, zadáme příkaz **Text**

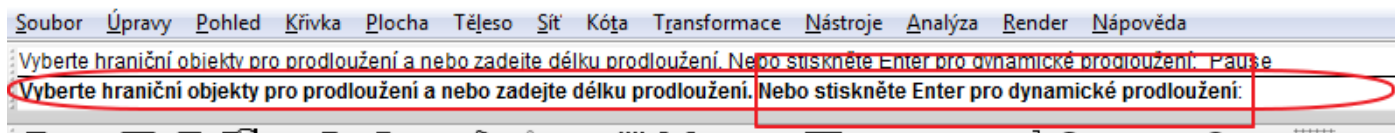

Problém je trochu s indexy, proto budeme v případě potřeby používat místo S_1 pouze $S1$ a podobně.

ad b) Přímka t_1 je zadána jen jako úsečka, je potřeba ji prodloužit. K prodloužení slouží podíkona

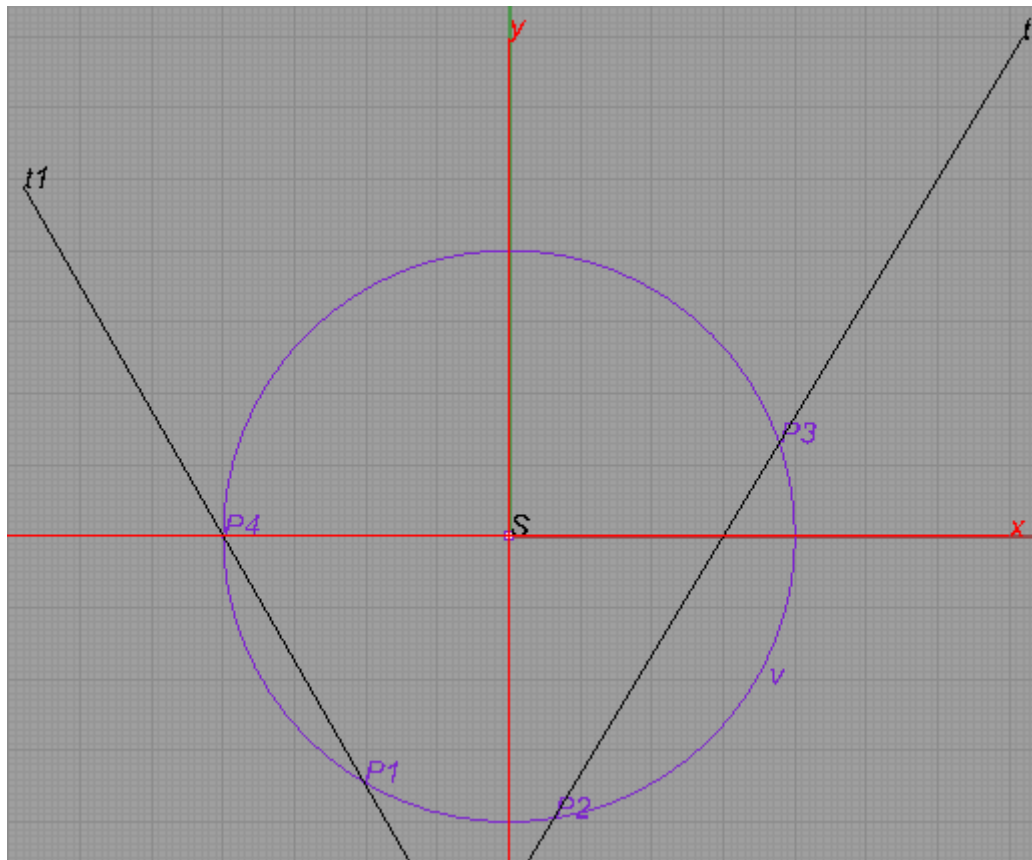
a zvolíme variantu pro dynamické prodloužení (čtete příkazový řádek), tj. dáme ENTER.

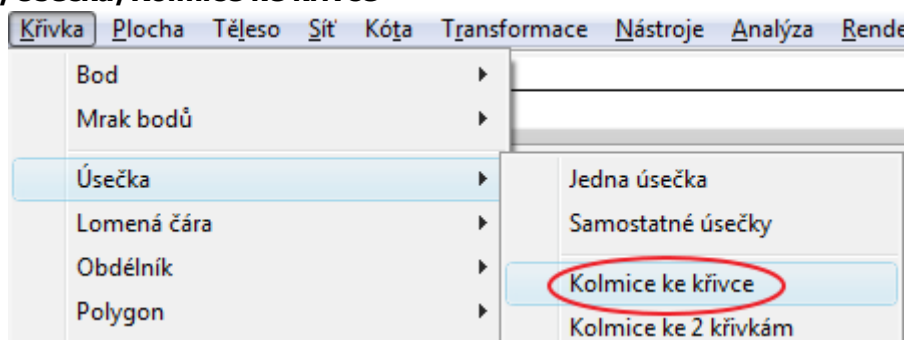
Pak ukážeme na konkrétní konec úsečky a protáhneme ji, kam je potřeba.

ad c) Založíme vrstvu např. s názvem Pomocné čáry (můžeme případně nastavit barvu vrstvy) a provedeme všechny konstrukce nezbytné k určení kuželosečky.

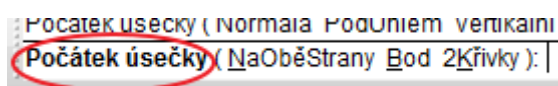
- Sestrojíme vrcholovou kružnici $v=(S, \text{poloměr } r=a=40)$.
- V průsečících vrcholové kružnice a tečen leží paty kolmic spuštěných z ohnisek k tečnám. Označíme je P_1, P_2, P_3, P_4 .

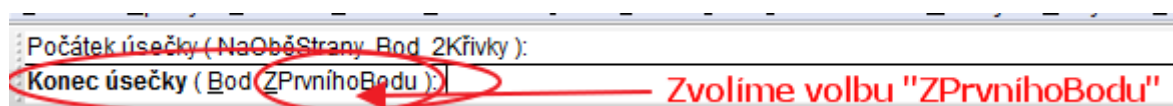
- V bodech P_1 až P_4 sestrojíme kolnice k_1 až k_4 k příslušným tečnám:
V menu **Křivky/Úsečka/Kolmice ke křivce**

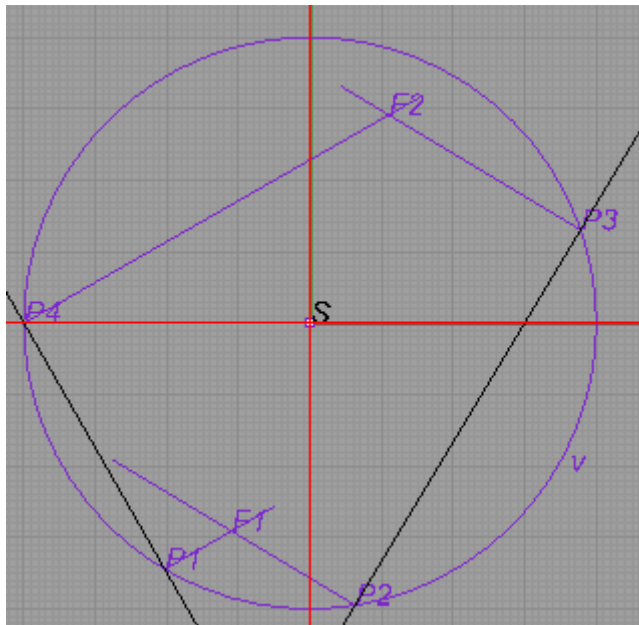

Pomocí uchopovacích režimů zadáme počátek kolmice

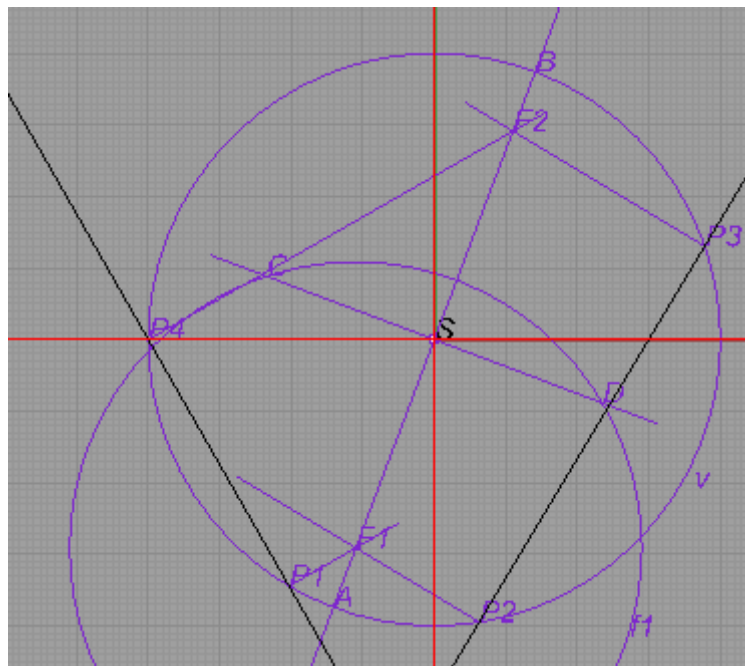

a pro konec kolmice vybereme následující volbu

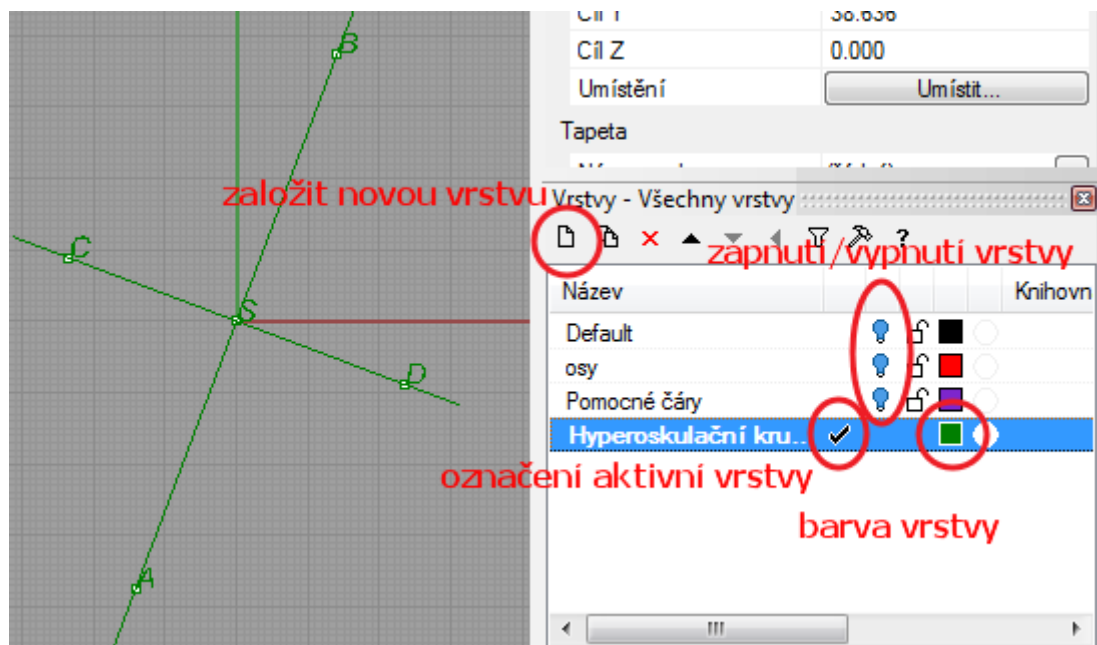
- Ohniska F_1 a F_2 jsou v průsečících těchto kolmic. Spojíme ohniska, prodloužíme tuto hlavní osu elipsy, vyznačíme hlavní vrcholy.
- Kolmo na hlavní osu sestrojíme osu vedlejší. Její délku omezíme průsečíkem s kružnicí $f_1=(F_1, r=a=40)$. Získáme vedlejší vrcholy C, D.

V tuto chvíli bychom mohli po Rhinu chtít vykreslit elipsu v menu **Křivka/Elipsa**. My si ovšem zkonstruujeme nejprve hyperoskulační kružnice a teprve potom si elipsu necháme vykreslit od Rhina.

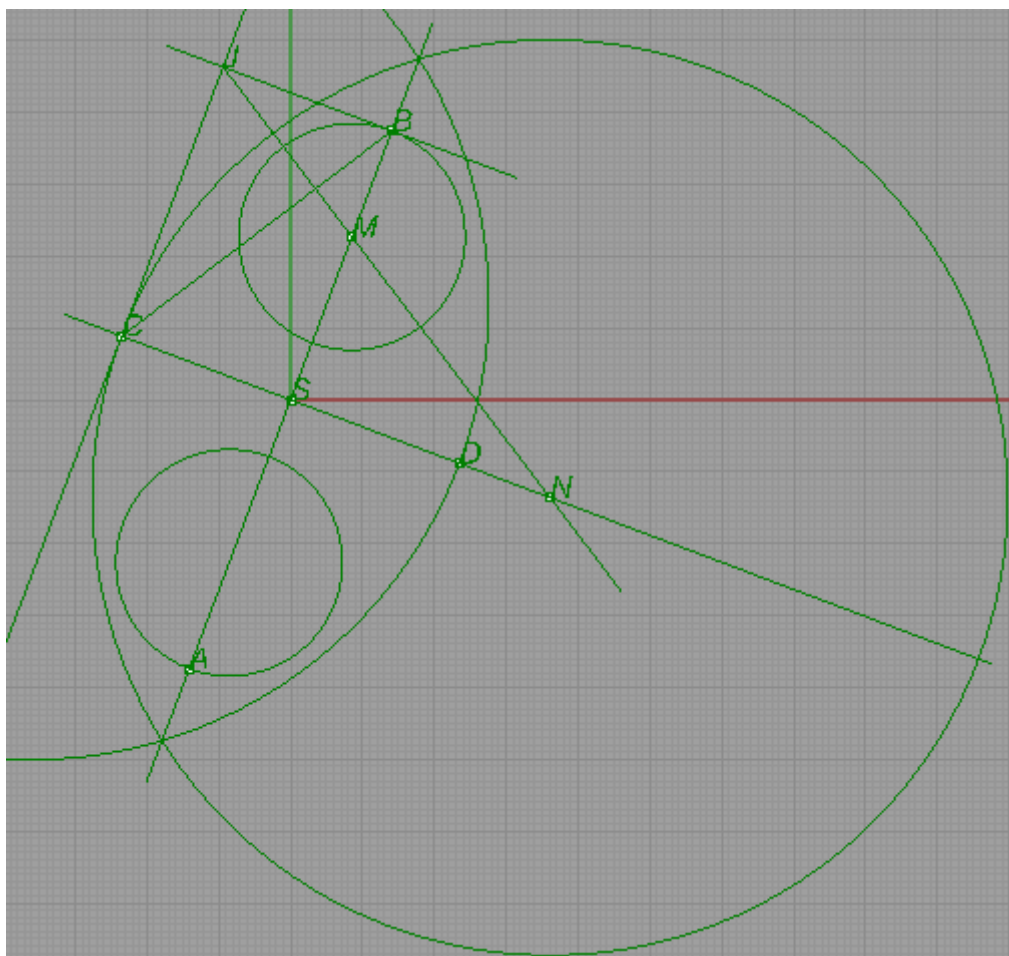
Hyperoskulační kružnice:

- Hlavní a vedlejší osy elipsy i s vrcholy (= nejdřív vložíme do příslušných vrcholů body) vybereme a přesuneme do nové samostatné vrstvy, ve které budeme pracovat. Tuto vrstvu nastavíme dvojklikem jako aktivní (a ostatní vrstvy si vypneme).

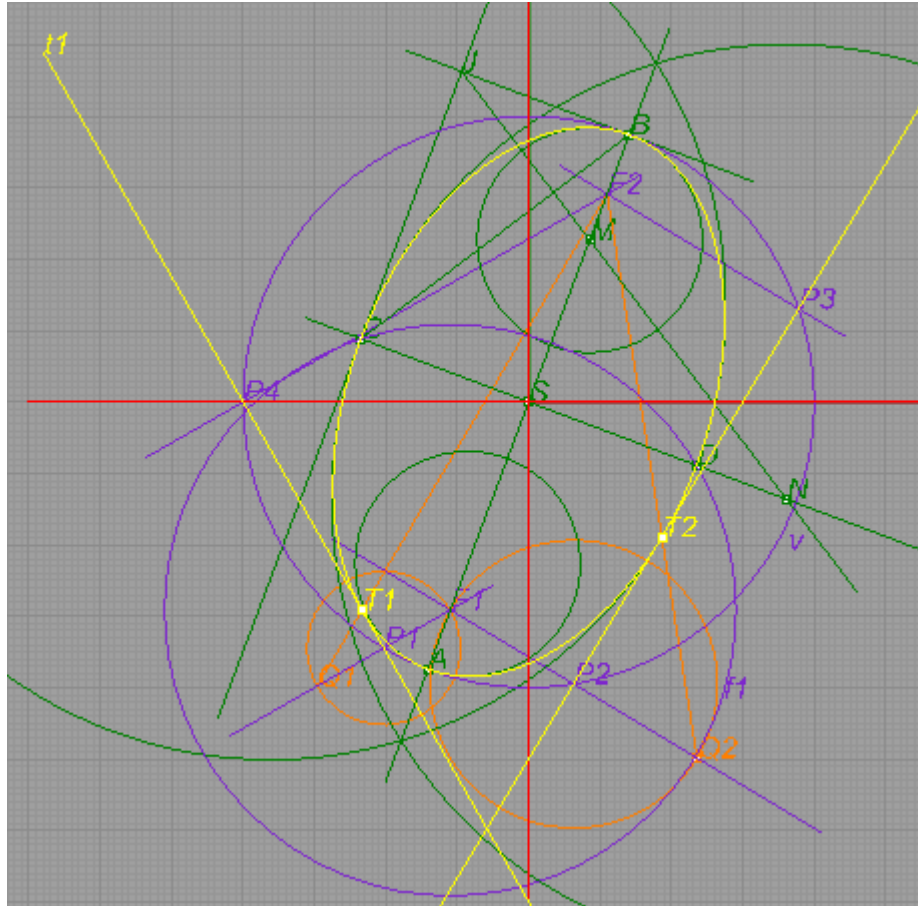

- Body C,S,B doplníme na obdélník, poslední vrchol označme J.
- Úhlopříčka BC, kolmice z bodu J na úhlopříčku BC. V průsečících s osami elipsy jsou středy hyperskulačních kružnic M,N, které sestrojíme a také je zkopírujeme na symetrické pozice pomocí .

(Podle potřeby prodlužujeme přímky pomocí , resp. zkracujeme pomocí =stříhat a především využíváme vhodné uchopovací režimy.)

- Necháme vykreslit elipsu pomocí **Křivky/Elipsa**
- Určíme body dotyku (konstrukci provedeme opět v nové vrstvě, což nám umožní vypnout konstrukci hyperoskulačních kružnic, které pro určení bodů dotyku nepotřebujeme):
  - Prodloužíme přímkou F1P2. Určíme bod Q2, pro který platí, že leží na F1P2 a $|F1P2| = |P2Q2|$.
  - Spojnice F2Q2 protne tečnu t2 v bodě dotyku T2.
  - Bod dotyku na t1 získáme analogicky.
  - Všechny popisy lze následně posouvat na lepší pozici pomocí ALT + šipky, což v obrázku provedeno není.

Příklad 2: Zadejte si dva libovolné sdružené průměry elipsy. Pomocí *Rytzovy konstrukce* určete hlavní a vedlejší osu elipsy. Elipsu vykreslete.

Návod: Sdružené průměry zadejte například takto a dále pokračujte podle známého postupu.

